

Milehøj jættestue

Jungsteinzeit

Ganggrab

Ganggrab

Interiør-panorama fra Milehøj Jættestuens imponerende gravkammer. Her syddelen af gravkammeret med åbning til kammergangen.

Milehøj-jættestuen vest for Stuby kun 4 km. nordvest for Vordingborg er med sit 8 x 2,3 m. store og regelmæssige gravkammer blandt de mest seværdige på Sydsjælland. Det smukke gravkammer er sat med 15 store bæresten og dækkes af 5 kæmpemæssige dæksten. Af jættestuens oprindelige ca. 6 m. lange østvendte kammergang er i dag kun det inderste sæt bæresten - lige før hjørnestenene ved overgangen til kammeret, - samt yderligere en bæresten i gangs sydside, bevaret. Ligeledes ses kun en enkelt af gangens dæksten over ovennævnte bæresten. De øvrige sten i gangen blev allerede konstateret forsvundne ved Nationalmuseets første registrering af jættestuen i 1905 og er sikkert blevet genbrugt i byggeri eller anlægsarbejder. Men til gengæld giver den åbne gang så i dag en let adgang for besøgende i jættestuen.

Interiør-panorama fra Milehøj Jættestuens imponerende gravkammer. Her syddelen af gravkammeret med åbning til kammergangen.

Da A. P. Madsen fra Nationalmuseet i 1905 beskrev Milehøj, var gravkammeret helt jordfyldt og der refereres derfor blot, at det lokalt blev fortalt, at den store høj rummede en stensat grav. Jættestuen blev efterfølgende fredet gennem en frivillig aftale med ejeren i 1908. Derfor blev der også opsat en fredningssten på østlige højfod nord for gangåbningen.

Jættestuen ligger i vestkanten af marken. En trampesti i markskellet fører frem til højen. Her set fra øst.

12 år senere - i 1917 - iværksatte Nationalmuseet en restaurering og undersøgelse af jættestuen, hvorunder det jordfyldte gravkammer blev frilagt. Desværre viste det sig hurtigt, at jættestuen tidligere havde haft besøg af skattegravere. Jættestuens gulv var allerede afgravet og alle fund således forsvundet. Det kan formodes, at de manglende sten i jættestuens gang blev fjernet i forbindelse med denne rovgravning, hvorved man let skabte sig adgang til gravkammeret.

Milehøj jættestuen set fra øst. Hullet i højsiden er indgangen til den smalle kammergang.

Selvom udgravningens resultat således var ret nedslående, genskabte undersøgelsen adgangen til den flotte grav og graven er siden hen blevet restaureret i 2006, hvor blandt andet afstivningen under den sydligste dæksten over kammeret blev udskiftet. Så man kan nu trygt aflægge den 5.200 år gamle fællesgrav fra bondestenalderen et besøg.

Den store forseglende høj over jættestuen set fra vest.

Når du besøger stedet, så læg mærke til hvorledes de for størstedelen originale tømure af opstablede, flade stenfliser mellem kammerets store bæresten som, sammen med overliggende indskudte sten over bærestenene, fuldstændigt forsejler det smukke gravkammer. Tørmurene blev ofte opmuret med ler, som nogle gange er tilsat knust flint, og der kendes også eksempler på datidig tætningsbånd i form af sammenrullet birkebark.

Gangåbningen i den østvendte kammergang set indefra.

Kammergangens udmunding i gravkammeret er også meget flot. De to lodret- stående hjørnesteen, hvoraf den nordligste er noget indtrukket i jættestuens kammer, bærer en flad og meget harmonisk "nøglesten", som sammen med indskudte sten overlejres af de store dæksten over kammeret. Herved fordeles det enorme tryk fra både dæksten og højen udenfor perfekt ud på bærestenene.

Kammergavlen mod sydvest med en stor bæresten og flotte tømure.

Den sydlige hjørneste er med sin næsten vinkelrette hjørnekant nøje udvalgt og måske tilmed forarbejdet til formålet. Altsammen fine eksempler på tidlig dansk ingeniørkunst og byggeskik, som afspejler et yderst velorganiseret samfund, der i dyrkelsen af en fælles gravkult "satte alle sejl til" under opførelsen af de tusindvis af storstensgrave, som over kun ca. 400 år blev opført over det ganske land.

Den sydvestlige del af grav- kammeret. Bemærk loftets store dæksten.

Nordøstlige del af det smukke og meget regelmæssige grav- kammer. Til højre ses åbningen til gangen.

Gavlsten i nordøstenden af kammeret med originale tømure og indskudte sten, som helt forsegler gravkammeret.

Gravkammerets gangåbning med hjørneste. Den nordre hjørneste er fremskudt i forhold til gravkammeret. Her set fra nord.

Detalje af bæresten med tørmure og de indskudte sten over bærestenen, som giver en plan flade for understøttelse af de store dæksten.

En ståldrager fra jættestuens seneste restaurering sikrer en af de store dæksten, så besøgende trygt kan opleve jættestuen indefra. HUSK EN GOD LYGTE.

Jættestuen ligger i vestkanten af marken. En trampesti i markskellet fører frem til højen. Her set fra øst.

Milehøj jættestuen set fra øst. Hullet i højsiden er indgangen til den smalle kammergang.

Den store forseglende høj over jættestuen set fra vest.

Gangåbningen i den østvendte kammergang set indefra.

Zugang

- I Stuby ca. 4 km. nordvest for Vordingborg ad landevej 22 (Vordingborg - Næstved) drejes der vestover ad Stubyvej mod Knudshoved Odde.
- Efter ca. 250 m. kørsel drejes til venstre ad Milehøjvej (skilt "Jættestue") og der parkeres ved Stubysøen ca. 125 m. længere fremme (P-skilt).
- Fortsæt til fods eller på cykel ca. 600 m. længere frem ad Milehøjvej til start af afmærket trampesti i vejens nordvest-side.
- Herfra følges trampestien i markskel ca. 250 m. frem til jættestuen.

Faciliteter

- Informationsskilt ved jættestuen og afmærket trampesti.
- Afstand til fortidsminde: 850 m.

Særlige forhold

- Vis hensyn til afgrøder og evt. græssende dyr på området.
- Hunde skal føres i snor.

VIDEO

Youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=qw5-3TF5Rss>

Verwandte Literatur

356 Oldtidsminder på øerne - *Henning Dehn Nielsen (Gyldendal, 1977)*

Vejviser til Danmarks Oldtid - *Ingrid Falktoft Andersen (Wormianum, 1994)*

Danmarkshistorien bind 1-2, Stenalderen - - (*Sesam, 1981-84*)

Jættestuer i Danmark - *Svend Hansen (Skov- og Naturstyrelsen, 1993)*

Danmarks Oldtid, Stenalderen - *Johannes Brøndsted (Gyldendal, 1. udgave 1938-40)*

Stendysser - Arkitektur og funktion - *Palle Eriksen & Niels H. Andersen (Jysk Arkæologisk Selskab, 2014)*

Praktische Informationen

ADRESSE

4760 Vordingborg, Seeland

EIGENTUMSVERHÄLTNISSE

In Privatbesitz

GPS

55.043590, 11.854098

UTM

E682349 N6103366

© 2026 Joomla!konsulenten • fortidsmindeguide.dk